

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1938.

Andra kammaren.

Nr 3.

Fredagen den 14 januari.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

I enlighet med kammarens därom den 11 innevarande månad fattade beslut företogs nu val av ledamöter i de ständiga utskotten; och anställdes först val av ledamöter i utrikesutskottet.

Därvid avlämnades 162 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

- herr *Råstock*,
- » *Ward*,
- » *Bagge*,
- » *Vougt*,
- » *Närlänge*,
- » *Lindqvist*,
- » *Andersson* i Rasjön och
- » *Anderson* i Norrköping.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Riksdagens kanslideputerade skulle genom utdrag av protokollet underrättas om valet av ledamöter i utrikesutskottet samt anmodas låta uppsätta och till kamrarna ingiva förslag till skrivelse till Konungen med anmälan om samma val.

§ 2.

Härefter företogs val av ledamöter i konstitutionsutskottet.

Därvid avlämnades 129 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

- herr *Hallén*,
- » *Andersson* i Igelboda,
- » *Lindskog*,
- » *Fast*,
- » *Andersson* i Ovanmyra,
- » *Vougt*,
- » *Holmbäck*,
- » *Lundqvist*,
- » *Andersson* i Malmö och
- » *Eriksson* i Toftered.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Andra kammarens protokoll 1938. Nr 3.

§ 3.

Vidare företogs val av ledamöter i statsutskottet.

Därvid avlämnades 121 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista». Av dessa upptogo 119 valsedlar namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

- herr *Råstock*,
 » *Jansson* i Falun,
 » andre vice talmannen *Magnusson*,
 » *Törnkvist*,
 » *Strindlund*,
 » *Eriksson* i Stockholm,
 » förste vice talmannen *Jeppsson*,
 » *Persson* i Falla,
 » *Andersson* i Höör,
 » *Jonsson* i Eskilstuna,
 » *Svensson* och
 » *Andersson* i Prästbol.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

§ 4.

Härpå företogs val av ledamöter i bevillningsutskottet.

Därvid avlämnades 105 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

- herr *Lövgren*,
 » *Björklund*,
 » *Nylander*,
 » *Olsson* i Gävle,
 » *Andersson* i Dunker,
 » *Ericson* i Boxholm,
 » *Johanson* i Huskvarna,
 » *Anderson* i Norrköping,
 » *Werner* i Hultsfred och
 » *Hammarlund*.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

§ 5.

Vid nu anställt val av ledamöter i bankoutskottet avlämnades 90 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

- herr *Lovén*,
 » *Paulsen*,
 » *Holmgren*,
 » *Andersson* i Falkenberg,
 » *Westman*,
 » *Gustavson* i Västerås,
 » *Osberg* och
 » *Svedman*.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

§ 6.

Företogs val av ledamöter i första lagutskottet.

Därvid avlämnades 82 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Lindqvist*,
» *Hedlund* i Östersund,
» *Lindmark*,
fru *Östlund*,
herr *Ryberg*,
» *Olsson* i Mellerud,
» *Bergquist* och
» *Johansson* i Krogstorp.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

§ 7.

Härefter anställdes val av ledamöter i andra lagutskottet.

Därvid avlämnades 80 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Hage*,
» *Olovson*,
» *Skoglund*,
» *Pettersson* i Hällbacken,
» *Hallagård*,
» *Molander*,
» *Österström* och
» *Sandström*.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

§ 8.

Slutligen företogs val av ledamöter i jordbruksutskottet.

Därvid avlämnades 84 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Johansson* i Björnlunda,
» *Uddenberg*,
» *Hedlund* i Häste,
» *Olsson* i Rödningsberg,
» *Gustafson* i Vimmerby,
» *Andersson* i Löbbo,
» *Carlström* och
» *Gustafson* i Kasenberg.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

§ 9.

Justerades protokollsutdrag angående de i paragraferna 1—8 här ovan omnämnda valen.

§ 10.

Föredrogs och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts på rikssalen överlämnade berättelse om vad i rikets styrelse sedan sista lagtima riksdags sammanträde sig tilldragit.

§ 11.

Vidare föredrogs var för sig Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande propositioner; och hänvisades därvid

till behandling av lagutskott propositionen nr 7, med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 § förordningen den 13 april 1883 (nr 16 s. 1) angående förlagsinteckning;

till utrikesutskottet, propositionen nr 15, angående godkännande av en den 10 april 1926 avslutad internationell konvention rörande fastställande av vissa gemensamma bestämmelser i fråga om statsfartygs fri- och rättigheter, m. m.;

till behandling av lagutskott propositionerna:

nr 16, angående godkännande av en den 29 maj 1933 avslutad internationell konvention rörande fastställande av vissa gemensamma bestämmelser i fråga om kvarstad å luftfartyg, m. m.;

nr 22, med förslag till lag om ändrad lydelse av 9 § utsökningslagen;

nr 29, med förslag till lag om avlösning av avgälder från de till skatte försålda så kallade halländska kyrkohemmanen, m. m.;

nr 30, med förslag till lag om ändrad lydelse av 6 § strafflagen för krigsmakten, m. m.;

nr 32, med förslag till lag om hittegods, m. m.;

nr 36, med förslag till lag med vissa bestämmelser om doms avkunnande vid rådhusrätt;

nr 3, med förslag till lag angående skyldighet för kommuner och enskilda att fullgöra rekvisitioner för krigsmaktens behov (rekvisitionslag), lag om skyldighet i vissa fall att i fredstid tillhandahålla förnödenheter m. m. för krigsmaktens behov och lag om förfogande över viss egendom för krigsmaktens behov (militär förfogandelag); och

nr 12, med förslag till lag om ändrad lydelse av 5 § lagen den 9 april 1926 (nr 66) angående anskaffande av fartyg för krigsmaktens ställande på krigsfot (fartygsattagningslagen);

till statsutskottet propositionerna:

nr 13, angående medel för anordnande av vissa försök med generatorgasdrivna bilar; och

nr 14, angående täckande av förskottsvis utbetalade merkostnader för vissa byggnadsarbeten för signalregementets förläggning å Lilla Frösunda;

till behandling av lagutskott propositionerna:

nr 4, med förslag till lag om förfoganderätt för luftskyddets behov;

nr 5, med förslag till förordning om livräntetillägg av statsmedel åt vissa livräntetagare enligt lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete; och

nr 6, med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1933 (nr 472) om förbud mot politiska uniformer;

till statsutskottet propositionen nr 11, angående understöd åt föreningen till minne av Konung Oscar I och Drottning Josephina för verksamheten vid åkerbrukskolonien Hall;

till behandling av lagutskott propositionerna:

nr 18, med förslag till förordningar om olycksfalls- och yrkessjukdomsersättning åt tvångsarbetare och fångar m. fl.;

nr 19, med förslag till lag om understödsföreningar m. m.; och

nr 20, med förslag till förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 26 juni 1931 (nr 280) om erkända sjukkassor, m. m.; samt

till statsutskottet propositionerna:

nr 21, angående statsbidrag åt erkända sjukkassor för vissa utgifter, som sådana kassor haft på grund av åtaganden, vilka jämlikt övergångsbestämmelserna till lagen den 26 juni 1931 om ändring i vissa delar av lagen den 29 juni 1912 om understödsföreningar skolat bedömas efter lagen den 4 juli 1910 om sjukkassor; och

nr 31, angående förvärv av vattenrätt i Nämforsen och Lillängesforsen.

Vid härpå skedd föredragning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 8, med förslag till tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1937/38 remitterades propositionen, såvitt anginge jordbruksärenden, till jordbruksutskottet och i övrigt till statsutskottet.

Slutligen föredrogos var efter annan övriga på bordet liggande propositioner; och hänvisades därvid

till bevillningsutskottet propositionerna:

nr 37, med förslag till förordning om extra inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1938; och

nr 38, med förslag till förordning om särskild skatt å förmögenhet för år 1938;

till jordbruksutskottet propositionerna:

nr 33, angående avstående i vissa fall av mark från kronoegendomar eller upplåtande av nyttjanderätt eller servitutsrätt till sådan mark;

nr 34, angående medgivande för Kungl. Maj:t att i vissa fall försälja kronoegendom m. m.; och

nr 35, angående bemyndigande för Kungl. Maj:t att biträda ackordsuppgörelser i fråga om kronans fordringar för försålda kronoegendomar;

till utrikesutskottet propositionen nr 9, angående godkännande av ett mellan Sverige och Siam avslutat vänskaps-, handels- och sjöfartsavtal;

till statsutskottet propositionerna:

nr 10, angående ändring i villkoren för statsbidrag till vissa skeppsdockor; och

nr 24, angående penninglotteriväsendet;

till utrikesutskottet propositionen nr 25, angående godkännande av det internationella avtalet den 13 maj 1936 angående enhetligt system för utprickning av farleder;

till bevillningsutskottet propositionen nr 26, med förslag till förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 17 juni 1932 angående rätt för Konungen att åsätta särskild tullavgift; samt

till statsutskottet propositionerna:

nr 27, angående förstärkning av tionde huvudtitelns anslag till kommittéer och utredningar genom sakkunniga; och

nr 28, angående upplåtelse av rätt till bearbetande av icke inmutningsbara mineralfyndigheter å kronojord.

§ 12.

Härefter föredrogs var efter annan de på bordet liggande motionerna; och hänvisades därvid

till tillfälligt utskott motionen nr 1 av herr *Nylander*;

till statsutskottet motionerna:

nr 2 av herr *Olsson* i Stockholm *m. fl.*; och

nr 3 av herr *Nilsson* i Antnäs *m. fl.*; samt

till tillfälligt utskott motionen nr 4 av herr *Olsson* i Stockholm *m. fl.*

§ 13.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet riksdagens revisorers berättelse om den år 1937 av dem verkställda granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning.

§ 14.

Vidare föredrogs var för sig och överlämnades till bankoutskottet riksdagens år 1937 församlade revisorers berättelser:

angående riksbanken; samt

om granskningen av riksgäldskontorets tillstånd och förvaltning.

§ 15.

Härpå föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott justitieombudsmannens till innevarande riksdag avgivna ämbetsberättelse.

Tryckfrihetskommitténs berättelse lades till handlingarna.

§ 16.

Slutligen föredrogs och remitterades till behandling av lagutskott militieombudsmannens till innevarande riksdag avgivna ämbetsberättelse.

§ 17.

Interpellation. Ordet lämnades på begäran till herr **Flyg**, som anförde: Herr talman! Under den tidsperiod, som ligger mellan 1937 års riksdags avslutning och innevarande riksdags början, har utvecklingen i världspolitiskt avseende präglats av en permanent oro samt ökad spänning mellan stormakterna. En upprustning av dimensioner, som världen hittills aldrig skådat, pågår. Genom den japanska imperialismens framstöt i Kina har situationen utvecklats dithän, att en allmän gigantisk världsbrand när som helst synes kunna bryta ut.

Det är klart, att ett sådant tillstånd i världen även måste få återverkningar här i Sverige. Ett stigande allmänt intresse för utrikespolitiska angelägenheter har även kunnat konstateras — i allt bredare kretsar har man kommit till insikt om vårt eget ödes intima samhörighet med utvecklingen i stort. Inte minst tidningspressens sysslande med spörsmålet om den svenska utrikespolitikens kurs för morgondagen har speglat och påverkat det allmänna intresset i detta avseende. Med glädje inregistrerar jag detta allmänna intresse, ty alltför länge har intresselösheten varit dominerande i här berörda avseende. Detta har ej minst visat sig vid riksdagens tidigare behandlingar av utrikespolitiska frågor.

Interpellation. (Forts.)

En rad olika frågor har berörts i den allmänna diskussionen. En av dem är: syftemålet med vår utrikesministers resor till olika länders huvudstäder. Folkpartiets ledare, herr Andersson i Rasjön, behandlade detta spörsmål i ett offentligt föredrag under sensommaren föregående år samt begärde att få klarare besked om meningen med dessa officiella resor. Föredragets synpunkter väckte allmän ankläng i pressen och det formulerade önskemålet underströks. Senare höll utrikesminister Sandler sitt kända föredrag i Uppsala, vilket av regeringspressen förklarades vara helt tillfyllest ifråga om klart besked samt ägnat att helt dämpa all eventuell oro. Huruvida herr Andersson i Rasjön delar denna uppfattning och anser sin offentliga fråga avförd ur diskussionen, vet jag ej. För egen del kan jag icke acceptera den socialdemokratiska pressens värdering av herr Slanders föredrag i Uppsala. Inte minst händelser under den senaste tiden gör det till ett riksdagens intresse att i detta avseende få ett mera konkret format besked från regeringsbanken.

En allmän diskussion har nämligen förts i pressen om Sveriges medlemskap i Nationernas förbund samt om de med detta medlemskap följande konsekvenserna i händelse av krig. Dels har spörsmålet om Sveriges utträde ur Nationernas förbund ånyo ställts under diskussion, dels har frågan om N. f.-aktens revidering behandlats. Man kan icke avfärda denna debatt såsom enbart motiverad av lusten att skapa opposition mot regeringen. Den bottnar helt visst i ett allt bredare allmänt intresse att få klart besked om vad medlemskapet innebär — huruvida det kan förenas med en fast svensk neutralitetspolitik, syftande till att hålla Sveriges land och folk utanför stormaktsgrupperingarnas intriger och eventuellt kommande militära sammandrabbning.

I denna diskussion framträdde plötsligt en bemärkt medlem av regeringspartiet, tillika ledamot av utrikesnämnden, herr Vougt, och argumenterade för en aktiv svensk utrikespolitisk linje, enligt vilken Sverige borde verka för, att de nordiska länderna bildade en förbindande brygga mellan Sovjetunionen i öster och England i väster. Herr Vougt förklarade, att Sveriges enda möjlighet till trygghet bestod i skyddet av sovjets bajonetter. Man kan anför, att vad en enskild ledamot av regeringspartiet och utrikesnämnden anför i den tidning, han redigerar, icke är något uttryck för regeringens uppfattning. Men herr Vougt har låtit förstå, att hans uppfattning sammanfaller med utrikesminister Slanders mening. Under de senaste dagarna har tidningen Social-Demokratens redaktör, herr Höglund, avgivit en halvt officiell dementi i detta avseende samt betecknat såsom »fullkomligt onödigt, ja olämpligt» att begära besked av regeringen i här berörda avseende. Utan att på något sätt vilja förringa betydelsen av regeringsorganets här nämnda uttalande synes det mig, med hänsyn till frågans obestriddliga allvarliga karaktär, vara av stort intresse att från regeringsbanken klart besked gives, huruvida herr Vougts offentligt propagerade aktivistiska linje även representerar utrikesministerns uppfattning. Jag anser det alls icke onödigt och olämpligt utan tvärtom ur alla synpunkter högst nödvändigt och lämpligt med ett dylikt besked.

Ytterligare en fråga av utrikespolitisk karaktär har under den senaste tiden väckt uppmärksamhet. Från holländska regeringen utsändes en trevare till småstaterna inom N. F. med syfte att förbereda ett kommande erkännande av Italiens erövring av Abessinien. Med anledning av densamma vände sig Abessinienens kejsare telegrafiskt till statsöverhuvudena i småstaterna och begärde, att de icke skulle acceptera den grova oförrätt som kommit hans land till del. Medan exempelvis den norska regeringen avgav ett klart tillmötesgående besked till Negus, talade den svenska regeringen diplomatiskt tungomål. Den lät genom radion meddela svenska folket, att svenska beskickningen i London er-

Interpellation. (Forts.)

hållit uppdrag bringa till Negus kännedom, att hans telegram överlämnats till utrikesdepartementet för vederbörligt beaktande vid studiet av hithörande problem. Att detta helt negativa svar icke svarar mot svenska folkets uppfattning beträffande ifrågavarande angelägenhet, vågar jag lugnt påstå. Därtill kommer, att oklarheten i svensk utrikespolitik ytterligare belyses genom här påtalade handlingssätt.

Under förhållanden så allvarsdiga som de nuvarande är behovet av en öpen och klar svensk utrikespolitik större än någonsin. Det är ett brett allmänt och därmed även ett riksdagens vitala intresse, att dunklet och oklarheten kring Sveriges utrikespolitiska kurs skingras inför landet och världen i övrigt. Man hör ofta talet om att allvaret i tiden nödvändiggör samling utöver de skiljande partigränserna. I ett avseende, nämligen ifråga om ett bestämt tillbakavisande av varje krigsaktivistisk linje — maskerad eller öppen — samt ifråga om ett konkret fixerande av en fast neutral position gentemot samtliga mot varandra intrigerande stormakter och stormaktsgrupperingar, skulle jag vilja beteckna en dylik samverkan såsom acceptabel. Men detta förutsätter ett fullt förtroende från regeringens sida gentemot riksdagen. Det förutsätter ett ökat intresse hos riksdagens ledamöter för de utrikespolitiska angelägenheterna, det förutsätter att senare års beklagliga hemliga diplomati likvideras genom att riksdagen ständigt informeras om de utrikespolitiska angelägenheternas läge och regeringens ställningstagande till desamma. Anser sig regeringen i vissa fall icke kunna tala inför riksdagen offentligt finnes möjligheten att inför slutna dörrar hålla riksdagen underkunnig om här berörda angelägenheters läge.

Med hänvisning till vad jag ovan anfört anhåller jag om kammarens tillstånd att till hans excellens utrikesministern få framställa följande frågor:

1) Har utrikesministern för avsikt att informera riksdagen (eventuellt inför slutna dörrar) om syftet med de besök som utrikesministern gjort i olika huvudstäder samt om de förhandlingar och eventuella överenskommelser som vid dessa besök träffats?

2) Är det riktigt, att den till sin karaktär krigsaktivistiska linje, som ledamoten av denna kammare herr Vougt offentligen propagerat, även uttrycker utrikesministerns uppfattning?

3) Hur vill utrikesministern förklara det negativa svaret på Abessinska kejsarens telegram till Sveriges konung? Avser regeringen att medverka till ett erkännande av Italiens erövring av Abessinien?

Ifrågavarande anhållan blev på begäran bordlagd.

§ 18.

Herr talmannen gav härpå ordet till herr **förste vice talmannen**, som yttrade: Herr talman! Jag tillåter mig hemställa, att Kungl. Maj:ts proposition nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1938/39, och nr 2, med förslag till övergångsstat för budgetåret 1937/38, måtte i nu nämnd ordning uppföras sist på föredragningslistan för morgondagens plenum.

Denna hemställan bifölls.

§ 19.

Upplästes och lades till handlingarna följande till kammaren inkomna protokoll:

Protokoll, hållet vid sammanträde med herr talmannen i riksdagens andra kammare och de kammarens ledamöter, som blivit utsedda att jämte herr talmannen tillsätta kammarens kanslipersonal och vaktbetjäning, den 12 januari 1938.

Sedan kammarens plenum denna dag avslutats, sammanträdde med herr talmannen de ledamöter av kammaren, som blivit utsedda att jämte herr talmannen tillsätta kammarens kanslipersonal och vaktbetjäning.

Därvid beslöts till en början, att kanslitjänstemännen skulle utgöras av en notarie, fyra förste stenografer, fjorton stenografer, en förste kanslist och fem kanslister.

Herrar deputerade antogo till

notarie:

sekreteraren G. Britth;

förste stenografer:

f. d. ombudsmannen, jur. utr. kand. C. F. Schött,
fil. lic., teol. kand. A. H. F. Reuter,
t. f. tullkontrollören A. Michal och
förste revisorn P. B. Romare;

stenografer:

krigsrådet L. Norrman,
kanslisten E. H. Wallin,
aktuarien, fil. kand. E. Bergendal,
jur. utr. kand. M. D. Hjertstrand,
förste telegrafkontrollören E. Dahlén,
sekreteraren, fil. kand. H. A. Heimbürger,
assessorn, jur. kand. G. Lidbom,
jur. kand. E. A. Romare,
sekreteraren, jur. kand. A. Norrman,
jur. kand. G. Fahlin,
kanslisten Vera Karlgren,
jur. kand. J. W. Löf,
redaktören C. O. B. Arborén och
redaktören A. F. Klason.

förste kanslist:

f. d. sekreteraren, jur. utr. kand. O. M. F. Seth; samt

kanslister:

telegrafkontrollören A. H. Gärdin,
fru Ebba Ihrman,
jur. kand. G. A. H. Titz,
fil. kand. A. Eriksson och
jur. kand. P. G. Bergsten.

Åt kanslisten Gärdin uppdrogs att föra kammarens diaries.

Det skulle åligga de antagna kanslisterna att vid behov tjänstgöra jämväl vid diskussionsprotokollet.

Här skulle antecknas, att Seth, Gärdin och fru Ihrman redan den 7 samt Britth, L. Norrman och Wallin redan den 10 innevarande januari på särskild anmodan inträtt i tjänstgöring hos kammaren.

Beträffande därefter vaktbetjäningen beslöto herrar deputerade, att 13 vaktmästare skulle anställas hos kammaren; och antogos därefter till vaktmästare

C. G. E. Carlberg, S. W. Hellborg, H. E. E. Eklund, E. E. Johansson, E. Andersson, G. A. Zeffler, R. Johansson, Th. G. Bergman, L. M. Jönsson, E. F. Blomberg, J. A. H. Sundell, E. W. Älvenstrand och S. E. Håkanson.

Till förste vaktmästare förordnades Carlberg, och åt Hellborg uppdrogs att ombestyra utdelning av ankommande postförsändelser.

Det skulle åligga de antagna vaktmästarna att vid behov och i den mån så ske kunde utföra jämväl annan tjänstgöring hos riksdagen.

Här skulle anmärkas, att Carlberg, Hellborg och Eklund redan den 2 samt de övriga vaktmästarna redan den 9 i denna månad börjat tjänstgöra hos kam-maren.

In fidem
Sune Norrman.

§ 20.

Justerades protokollsutdrag.

§ 21.

Avgåvos följande motioner, nämligen av:

herr *Holmbäck*, nr 5, angående en allmän översyn av domaraspiranternas av-lönings- och tjänstgöringsförhållanden vid hovrätterna;

herr *Lindskog m. fl.*, nr 6, angående lönereglering för såväl manliga som kvinnliga lärare vid de statsunderstödda enskilda läroanstalterna;

herr *Holmbäck*, nr 7, om skattefrihet för vissa sammanslutningar av stude-rande vid rikets universitet och högskolor;

herr *Ericson* i Boxholm, nr 8, om årligt understöd från Vadstena krigs-manshuskassa åt förre grenadjären K. G. Lans;

herrar *Sundström* i Skövde och *Andersson* i Falkenberg, nr 9, angående änd-ring i visst avseende av gällande bestämmelser om val av nämndemän och om val av ägodelningsnämndemän;

herr *Herou m. fl.*:

nr 10, om höjning av det av Kungl. Maj:t begärda anslaget för statsbidrag till nyodling m. m.; och

nr 11, om ändring i kungörelsen angående statsbidrag till jordförbättring å ofullständiga jordbruk; samt

herr *Holmbäck*, nr 12, angående de yngre sjukhusläkarnas avlönings-, ar-bets- och bostadsförhållanden.

Dessa motioner bordlades.

§ 22.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Lundberg</i>	under 2 dagar fr. o. m. den 15 jan.,
› <i>Bäckström</i>	› 2 › › 14 ›
› <i>Wallentheim</i>	› 6 › › 17 ›
› <i>Molander</i>	› 2 › › 15 › och
› <i>Johansson</i> i Djursnäs	› 14 › › 15 › .

Kammararens ledamöter åtskildes härefter kl. 12.44 e. m.

In fidem
Sune Norrman.

Lördagen den 15 januari.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 10 innevarande januari.

§ 2.

Upplästes följande till kammaren inkomna protokoll:

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 15 januari 1938.

Till justitiedepartementet hade från länsstyrelsen i Gävleborgs län den 14 januari 1938 inkommit en den 13 i samma månad dagtecknad riksdagsmannafullmakt av innehåll, att, sedan järnvägsarbetaren Karl Fabian Månsson i Furuviik blivit för Gävleborgs läns valkrets utsedd till ledamot av riksdagens andra kammare för en tid av fyra år, räknade från och med den 1 januari 1937, men denna plats blivit ledig, vid förrättning enligt 87 § lagen om val till riksdagen fabriksarbetaren Carl Evald Magnusson, Näsviken, blivit utsedd att inträda såsom ledamot av nämnda kammare för tiden till den 1 januari 1941.

Vid granskning av fullmakten, som företogs inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet samt vidare av vederbörande fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret, framställdes mot fullmakten icke någon anmärkning.

Protokoll över vad sålunda förekommit skulle jämte den granskade fullmakten överlämnas till andra kammaren.

I ämbetet:

G. A. Eriksson.

Vid detta protokoll var fogad den däri omförmälda fullmakten för fabriksarbetaren Carl Evald Magnusson, Näsviken, Forsa, att vara ledamot av riksdagens andra kammare för tiden till den 1 januari 1941.

Jämte det protokollet lades till handlingarna, förklarade kammaren herr Magnusson behörig till riksdagsmannakallets utövande.

Herr talmannen meddelade härefter, att herr Magnusson nu intagit sin plats i kammaren.

§ 3.

I enlighet med kammarens därom den 11 innevarande månad fattade beslut företogs nu val av suppleanter i de ständiga utskotten; och anställdes först val av suppleanter i utrikesutskottet.

Därvid avlämnades 144 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Eriksson* i Stockholm,
 » *Fast*,
 » *Skoglund*,
 » *Olsson* i Gävle,
 » *Svensson*,
 » *Hallén*,
 » förste vice talmannen *Jeppsson* och
 » *Lithander*.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Riksdagens kanslideputerade skulle genom utdrag av protokollet underrättas om valet av suppleanter i utrikesutskottet samt anmodas låta uppsätta och till kamrarna ingiva förslag till skrivelse till Konungen med anmälan om samma val.

§ 4.

Vidare företogs val av suppleanter i konstitutionsutskottet.

Därvid avlämnades 105 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Nordström* i Torsby,
 » *Nilsson* i Göteborg,
 » *Arnemark*,
 » *Hällgren*,
 » *Johansson* i Tväråselet,
 » *Fält*,
 » *Mosesson*,
 » *Hellberg*,
 » *Norén*,
 » *Sundström* i Skövde,
 » *Wolgast*,
 » *Wallentheim*,
 » *Nolin* och
 » *Nilsson* i Steneberg.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 5.

Härpå företogs val av suppleanter i statsutskottet.

Därvid avlämnades 101 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Ward*,
 » *Lindberg* i Umeå,
 » *Holmdahl*,
 » *Isacsson*,
 » *Andersson* i Södergård,
 » *Weijne*,
 » *Danielsson*,
 » *Olsson* i Staxäng,
 » *Persson* i Tidaholm,
 » *Höglund*,
 » *De Geer* i Hanaskog,

herr *Erlander*,
» *von Seth*,
» *Andersson* i Malmö,
» *Åqvist* och
» *Hansson* i Rubbestad.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 6.

Vidare företogs val av suppleanter i bevillningsutskottet.

Därvid avlämnades 80 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista». Av dessa upptogs 79 valsedlar namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Eklund*,
» *Blomquist*,
» *Hagberg* i Malmö,
» *Bergström*,
» *Jonsson* i Skedsbygd,
» *Mårtensson*,
» *Sandberg*,
» *Lundell*,
» *Persson* i Undersvik,
» *Falk*,
» *Olsson* i Kullenbergstorp,
» *Hult*,
» *Hansson* i Vännäsby och
» *De Geer* i Lesjöfors.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 7.

Vid nu anställt val av suppleanter i bankoutskottet avlämnades 67 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Andersson* i Munkaljungby,
» *Johansson* i Djursnäs,
» *Andersson* i Lindome,
» *Eriksson* i Sandby,
» *Mattsson*,
» *Sundström* i Vikmanshyttan,
» *Dahlbäck*,
» *Lundberg*,
» *Jonsson* i Haverö,
» *Sundberg*,
» *Wallén* och
» *Henriksson*.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 8.

Företogs val av suppleanter i första lagutskottet.

Därvid avlämnades 78 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Lundstedt*,
 » *Berg*,
 » *Larsson* i Hede,
 » *Lindberg* i Stockholm,
 » *Werner* i Höjen,
 fru *Gustafson*,
 herr *Olsson* i Rimforsa,
 » *Gezelius*,
 » *Landgren*,
 » *Lindahl*,
 » *Gustafsson* i Lekåsa och
 » *Björling*.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 9.

Vidare företogs val av suppleanter i andra lagutskottet.

Därvid avlämnades 60 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

fru *Nordgren*,
 herr *Hermansson*,
 » *Thorell*,
 » *Cruse*,
 » *Gardell*,
 » *Hansson* i Örebro,
 fröken *Hesselgren*,
 » *Andersson*,
 herr *Holm*,
 fru *Johansson*,
 herr *Nyblom* och
 » *Barnekow*.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 10.

Slutligen anställdes val av suppleanter i jordbruksutskottet.

Därvid avlämnades 60 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Andersson* i Tungelsta,
 » *Ericsson* i Sörsjön,
 » *Liedberg*,
 » *Karlsson* i Munkedal,
 » *Pettersson* i Rosta,
 » *Lundbom*,
 » *Hilding*,
 » *Persson* i Grytterud,
 » *Andersson* i Surahammar,
 » *Gustafson* i Dädesjö,
 » *Pettersson* i Dahl och
 » *Sjögren*.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 11.

Justerades protokollsutdrag angående de i paragraferna 3—10 här ovan omnämnda valen.

§ 12.

Härefter föredrogos var för sig de på kammarens bord liggande motionerna; och remitterades därvid

till statsutskottet motionerna:

nr 5 av herr *Holmbäck*; och

nr 6 av herr *Lindskog m. fl.*;

till bevillningsutskottet motionen nr 7 av herr *Holmbäck*;

till bankoutskottet motionen nr 8 av herr *Ericson* i Boxholm;

till behandling av lagutskott motionen nr 9 av herrar *Sundström* i Skövde och *Andersson* i Falkenberg;

till jordbruksutskottet motionerna nr 10 och 11 av herr *Herou m. fl.*; samt

till tillfälligt utskott motionen nr 12 av herr *Holmbäck*.

§ 13.

Vid härpå skedd föredragning av herr *Flygs* vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att till hans excellens herr ministern för utrikes ärendena få framställa spörsmål angående vissa Sveriges utrikespolitik berörande frågor biföll kammaren ifrågavarande anhållan.

§ 14.

Upplästes och lades till handlingarna följande till kammaren inkomna protokoll:

Protokoll, hållet vid sammanträde med herr talmannen i riksdagens andra kammare och de kammarens ledamöter, som blivit utsedda att jämte herr talmannen tillsätta kammarens kanslipersonal och vaktbetjäning, den 14 januari 1938.

Sedan fil. kand. A. Eriksson vid det den 12 i denna månad hållna sammanträdet antagits till kanslist hos andra kammaren, hade Eriksson hos kammarens sekreterare anmält, att han samma dag blivit utsedd jämväl till stenograf hos första kammaren och att han på grund därav icke önskade tillträda sin kanslisttjänst.

I anledning härav och sedan prov blivit anställda med anmälda sökande till den sålunda ledigblivna kanslisttjänsten sammanträdde ånyo, efter det kammarens plenum denna dag avslutats, med herr talmannen de ledamöter av kammaren, som blivit utsedda att jämte herr talmannen tillsätta kammarens kanslipersonal och vaktbetjäning, för provens bedömning och tjänstens besättande; och antogo herrar deputerade därvid, med godkännande av den av Eriksson gjorda avsägelser, till kanslist fru Signhild Margareta Elfner, född Friberg.

In fidem
Sune Norrman.

§ 15.

Justerades protokollsutdrag.

§ 16.

Avgåvos följande motioner, nämligen av:

herr *Ericsson* i Sörsjön *m. fl.*, nr 13, om anslag till utbildningskurser för hushållerskor vid skogsarbetarförläggningar;

herr *Lindberg* i Umeå, nr 14, angående utredning om ersättning för olycksfall i arbete åt arbetaren hos statens arbetslöshetskommission S. K. E. Bergman;

herr *Ward* och fru *Johansson*, nr 15, om höjning av tullen å bobiner och spolpipor av papper;

herr *Lundqvist m. fl.*, nr 16, om pension åt förre kontoristen vid statens järnvägsbyggnader C. E. Söderströms änka Tekla Maria Josefina Söderström;

herr *Andersson* i Igelboda, nr 17, om ändring av 55 § i lagen om expropriation;

herr *Nilsson* i Antnäs *m. fl.*, nr 18, om anslag till stödjande av hästaveln inom Norrbottens län; och

herr *Lundqvist m. fl.*, nr 19, angående utredning om skärgårdens trafikproblem.

Dessa motioner bordlades.

§ 17.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr *Hedlund* i Häste under 8 dagar fr. o. m. den 16 januari.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 12.16 e. m.

In fidem
Sune Norrman.